Відношення до снів

Отож, по порядку.

Емоційні або суєтні сни.

Цей вид снів є природним наслідком повсякденних турбот або тривог. Одним словом, часто те, про що дуже посилено думає або займається людина, відбивається і в снах нею видимих. Багато хто напевно по собі знає, коли побутові питання надовго засіли в голові, або персонажі улюблених кінокартин, прослухані композиції, що особливо справили враження, спливають в сновидіннях. Із цього приводу Симеон Новий Богослов пише "Чим душа зайнята і про що говорить наяву, про те мріє або філософствує вона і уві сні: проводить весь день в турботах про справи людські, про них же метушиться вона і в сновидіннях; якщо ж вона увесь час повчається в речах божественних і небесних, то і під час сну вона входить в них же і примудряється видіннями".

Буває так, що страхітливі сни викликані чисто фізіологічними причинами, такими, як хвороби печінки або прийом деяких медикаментів. Але іноді на підставі побаченого можна зробити висновок про моральну сторону людини.

Уві сні, коли гасне наша нормальна свідомість, зникає контроль над собою; коли ми цілком щирі і нічого не соромимося — тоді спливають з глибин підсвідомі первинні основи нашої істоти, оголюються найглибші пласти душі, і ми більш, ніж коли-небудь, є самими собою. Типові для наших снів образи, видіння і душевні стани — найправильніші, нічим не приховані прояви нашої справжньої особи.

Таким чином, сни до певної міри можуть характеризувати чистоту нашої душі. Ми можемо помітити, що наяву нам може неприємна нечистота і який-небудь гріх. Але ось ми із здивуванням помічаємо, що уві сні ми можемо грішити такими гріхами, яких не може бути наяву. Це показник того, що очищення нашої душі ще поверхнево, а в глибині її ще таїться гріх. Св. отці говорять, що лише при досконалому очищенні серця і сновидіння будуть завжди чистими і світлими.

Сни від нечистого

Ті люди, які особливо довіряють снам і надають їм надмірне значення, нерідко бувають спокушені злими духами. Диявол бачить увагу до снів, намагається надати їм цікавість і переконливість, тим самим мало по малу діставши довіру до побаченого. Після цього у вигляді Ангелів або угодників Божих або ж самого Христа ублажають їх проживання, обіцяють їм нагороди небесні, і цим зводять на висоту зарозумілості і гордині, збиваючи таким чином з шляху істинного.

Преподобний Кассіан Римлянин оповідає про деякого ченця, уродженця Месопотамського, що проводив саме відлюдне і постницьке життя, але загинув від зваблювання бісівськими сновидіннями. Демони, угледівши, що чернець звертав мало уваги на свій розвиток духовний, а спрямував усю увагу на тілесний подвиг, почали представляти йому сновидіння, які по

злохитрості бісівській збувалися насправді. Коли чернець затвердився в дорученні до своїх сновидінь і до себе, то диявол представив йому в прекрасному сновидінні іудеїв, що насолоджуються небесним блаженством, а християн страждаючими в пекельних муках. При цьому демон - зрозуміло, в образі ангела або якого старозавітного праведника - дав раду ченцеві прийняти іудейство для можливості взяти участь в блаженстві іудеїв, що чернець без щонайменшого зволікання і виконав (Слово про міркування. Добротолюбіе, ч. VI).

Пророчі сни, від Бога

В першу чергу треба запам\'ятати що таких снів удостоюються далеко не усі люди, а тільки праведні, або ті, яким таким надприродним чином Господь дає можливість звернути увагу на своє життя і розкаятися.

Вкажемо для прикладу на сон Іосифа, одного з дванадцяти синів патріарха Іакова. Іосифу снилося, що він з батьком і братами жне в полі пшеницю: сніп Іосифа стояв прямо, а снопи батька і братів оточили його і вклонилися йому. Цей сон точно виконався: після закінчення деякого часу Іосиф, проданий братами в Єгипет, зробився правителем Єгипту і батько та брати його, які приїхали в Єгипет, повинні були кланятися йому і шанувати його. Так само збувся пророчий сон фараона, що панував в Єгипті. Якби фараон не звернув уваги на цей сон і не зробив великих запасів хліба в урожайні роки для років неврожайних, то він гірко розкаювався б: жителі Єгипту, а також батько і брати Іосифові померли б голодною смертю.

Ще один приклад. Один безпутний хлопець, що не слухав умовлянь своїх кращих друзів, котрі направляли його на іншу, кращу дорогу, побачив одного дня уві сні свого батька, який строго повелівав йому залишити безпутне і безбожне життя і жити краще; але, згідно з висловом Ісуса Христа : "Якщо не слухають закону, то не послухають і того, хто б воскрес з мертвих", хлопець не звернув ніякої уваги на свій сон. Тоді він знову бачить такий же сон: йому знову сниться батько, який заявляє синові, що якщо він не змінить свого життя, то в такий-то день його застигне смерть, і він з\'явиться на суд Божий. Хлопець розповів жартівливо про сон подібним до нього товаришам і не лише не думав про виправлення життя, але навіть хотів посміятися над загрозою, отриманою уві сні. Саме на той день, в який уві сні батько погрожував синові смертю, він призначив велику гулянку з товаришами. І що ж? Серед винопиття сина вражає несподівано апоплексичний удар, і він через декілька хвилин помирає!

З приведених тут розповідей "ми бачимо, що не усі сни оманливі і порожні: є сни, які дійсно виконуються в житті.

Як ставитися християнинові до снів?

Для нас, що знаходяться значною мірою ще під впливом лукавого духу, має сенс - не надавати значення звичайним снам. Проте оскільки, по милості Божій, ми часто бачимо і відчуваємо Боже напоумлення собі наяву, то і над деякими снами слідує, можливо, замислюватися і спробувати їх утямити собі: чи не викриває Господь мене в цьому сні в якому-небудь гріху, пристрасті або слабкості; чи не хоче Він в чому-небудь напоумити мене або застерегти від чого-небудь?

Звичайно, усі свої сни ми повинні зберігати в таємниці. Лише духовному батьку, або досвідченій в духовному житті особі, можна розповідати сни для того, щоб отримати роз\'яснення тих з них, за якими ми відчуємо особливе значення. Так колись запрошували значення своїх снів: у праведного Іосифа - Єгипетський фараон, а у пророка Даниїла - цар Навуходоносор.

Як відносно судження про сни - чи є вони благодатними або від лукавого, так і відносно взагалі усіх надприродних явищ, у ченців Старого Афона є правило: "Не приймай і не відкидай". Це мудре правило рятує людину від гордості і превознесіння, якщо такі явища він приписуватиме благодаті; а також врятує і від хули на благодать, якщо дійсно мав місце прояв благодаті.

Андрій Аксютин

"Волинь Православна" №7. 2010

Джерело: apologet.kiev.ua